

virvatuled - nooruse sädelevad silmad. Ning nende väikesist valendavaist sädemeist sünnivad vaimse töö ja kustutamatu lootuse tuliristsed. Noorsoo helenevais sädemekesis elab pimeduses uue kevade enne.

Elab valguse ja pimeduse otsustamatu ning vahelduv võitlus. Kuna löövad varjud üle valguse, kuna hõlendab sädemetevihur üle lõmitava pimeduse ja sütitab koltunu, kõdunenu. Ja nende kahe võitleva poole eksisteerimisvõitluse asub ainult lihtsas loomusunnis: ühel pool - lüüa kõik vaikselt ning mätta kordkorralt tiheneva hämaruse alla; teisel pool - süttida, sütitada, hoogsustada kõik uue ja parema loomise tahteks ning kanda otsiskelu puhtasse päikesesärpa.

Nooruslikult ebamäärasest kuid elurõõmsast eneseotsingu tibatillukesist sädemeist sündis me tunaeiline "Eosabagi! Ei me tookordki ta taashäbumist kartnud, kartsimine ainult seda üksinduse valu, mis ei kao ega lase end suruda alla. Lõime taelast tule sellesse kehvisist lõimist punutud faklisse, et kas või otsekui Fr. Tuglase "maailma lõpus" valgustada leekpunaselt ainult oma ülestõstetud käsivarsti.

Me laulame pikkade talviste maanteede laulu ning läheme pikkamisi läbi pimeduse kaugel-vilkuvate valguslätete poole. Ja me sünnitame vähimalt rahutuse ja rahulolematuse, mis nii meis enestes kui ka teistes pöörduv otsivalt enesesse ning asetab dilemma - kas nii või teisiti.

Meie läheme. Vähimalt täna meie ei tuku kontuuritu ükskõiksuse passivseks rahustavas ja valetavalt talveunne sulgutavas meloodias. Ning kes väsinud on ja jäänud meie selgade taha, ärge see nõudku meid oma surivoodi äärde! Küllap me oma mälestusmaile püstitame väikesi valgeid viltuvajuvaid riste mahajäänule üksinduse ja mandumise ahtraks lohutuseks.

Emake Maa hoolitsev rüpp on meie all ja kutsuvate tähtede killukesed me kõigi üle. Võib - olla sedagi me rahulolematuse laialivalguvat leelut on laulnud kõikide aegade noored matkajad ja rahutusest lülitunud laule paljude inimpõlvade pulbitsev veri? Aga mis sellestki! Nähem siis illusiooneta ja täitkem siiski energiliselt nooruses elamist mõtestav traditsiooniline ülesanne, olgu see siis ka muidu niisama tähelepandamatu ja märgatamatu, kuid ometi ülespoolepüüdev nagu pisikese koralli elutöö all mõõdetamatus sügavuses!

No-sabalased.

Illli - väike hiireke krabistab jõudu mööda ka õpilasliikumise man. Läänud aastal ükskord võttis südant ja tõi enesele ja Ljussale Saksamaalt hitlerinahast kindad ja tengelpunga.

Ed. Kippel.

Nurjunud rahusobitus.

(Katkend).

Ugandlased istusid vaikides ja ainult põrnitsesid oma ette, sest lätlaste ammutunud kangexaelsus ning sõge jonn ei töötanud rahu sobitamiseks hääd.

Varidote kui majavanem vaatas hoolitsedes ringi; ta pilk peatus esmalt Bertholdil kui vägevamal, siis ka piiskopi saadikul, kuid et neil kummalgi näis puuduvat tehtmine esimesena poetada sõna, siis küsis ta tõest

"Kes kõneleb?"

Lätlaste pilgud seirasid teda ja nad hüüdsid:

"Eks kõnele sina - Varidote!"

"Pidage!" manitses Varidote ja tõstis tõrjudea käe.

"Siin on kangemaidki," ja ta osutas lõuga mõõgapidemele toetavale Russinile.

Kuid enne kui rahvas jõudis langetada oma otsust, tõusis mustahabemeline Russin ja ütles:

"Tõsi - taprit ei löö ma viimasena, aga kõnes on

Varidote minust ikkagi ees, ja leepärast las kõneleb tema," ja ta istus uuesti.

"Varidote kõnelgu!" korراتi.

"Olgu, ma tahan kõnelda," nõustus siis Varidote, "aga ärgu pärast kuuldugu nurinat, et Varidote ei ole teinud hästi!"

"Sinu sõna järgi töötame käia!"

"Teie - ugandlased," pöördus nüüd Varidote saadikute poole, "tulite vahetuseks tooma oda; võtame selle vastu, ehkki olete seni toonud meile ainult hukatust ja häda. Olete pildunud tuld meie kcdadesse, riisunud meilt veiseid ja hobuseid, maha tallanud meie vilja ja tõmmanud meie keskelt enestele orje. Tooge tagasi meie vilja, tooge tagasi meie veised ja hobused, tooge tagasi meie ikestatud naised ja tooge meile teie eneste seast äravalitud viiskümmend orbu, siis tahame teie lepituse võtta vastu!"

Ärritus oli toonud Varidote palgele puna, ja nüüd, lõpetanud oma sõnad, istus ta uuesti kivile. Nõusoleku sumin läbis päälkuulanud lätlasi, kuna ugandlased, piiskopi saadik ja rüütel Berthold jäid tummvaikselt istuma. Lõpuks tõsis ugandlasist Tabelin Karupää kantsist, ja toetudes odale, mille vars ta keharaskuse all vajus kaardu, ütles:

"Oleme kostnud teie saadikuile juba Karupääl ja kor-dame seda siin uuesti, et kõik see on tehtud vastutasuks. Palju veiseid ja hobuseid on kistud ka siiapoolse, palju tuld ja vaenutera on siitpoolt kantud Ugandisse ja palju meie rahvast on siinsamas Varidote majaski oriorbudeks. Nii, et mis tehtud, sellega oleme tasa!" ja kõneleja istus uuesti.

Nüüd võttis Berthold sõna, kuid tema ei tõusnud kombe kohaselt kõnelemiseks püsti, vaid jäi istuma; nagu see rüütlipeälilikule kohane:

"Olgu lätlastega kuis tahes, orduvennad ennast sellesse ei sega, olgugi et nad meelsasti näeksid, et vaenukahjud tasutakse; kuid orduvennad nõuavad, et ugandlased saadaksid tagasi saksa kaupmeestelt Pihkva teekonnal riisutud vara: kümme rege ja nende ette ikestatud kakskümmend härğa, sada kangast sinist ja viiskümmend kangast purpurset kalevit, sada kakskümmend vaskpidemega mõõka, kolmsada odaotsa, millest nelikümmend kairatud hõbedaga, kakssada ambu, sada raudkiivrit, samapalju rõngasrüüsid ja kolmkümmend hõbekellukest."

Lätlaste silmis hiilgas põnevus, kuna ugandlased ei tõstnud pilkugi.

Süamevalu füüsiline kehastis.

"Aga meie teame," jätkas Berthold, "et see vara kantud mööda maad-õhka laiali, ja seega oleme ta ümber arvestanud hõbedale, mida nüüd nõuame üheksasada marka. Kui ugandlased maksavad tehtud kahju eest üheksasada marka hõbedat, siis oleme nõus looma teiega lepitust."

"Ja oma kristliku armuga ühendama!" lisas Henrik.

Jällegi tõusis ugandlasist endine kõneleja, kuid nüüd tundus ta hääles värinat, kui ta ütles:

"Mis Riia kaupmeestelt võetud, siis see on ammumöödanud ning iganenud lugu."

"Sakslased ei unusta neile tehtud ülekohut kunagi!" ütles Berthold teravasti vahele.

kuid kõneleja ei lasknud ennast eksitada, sest siis olaks ta mõttelõng läinud keerdu.

"Mis on võetud," jätkas ugandlane, "siis see on võetud maa õiguse, kombe kohaselt, sest kaupmehed ei nõutunud läbiminekuks luba. Seega ei anna meie teile Riia kaupmeestelt võetud kümnet rege, nende ette ikestatud häärgi, ei sinise ega purpurse kalevi kangaid, sada kaht-

Muidu istub matemaatika tunnis rumala näoga, kui aga la-
gedale kukub, siis muudab värvi või poeb välja seebita-
tud silmusestki.

kümnet vaskpidemega mõõka, kolmesada odaotsa, millest
nelikümmend karratud hõbedaga, kahtesada ambu, sada raud-
kiivrit, samapalju rõngasrüüsid ja kolmekümmet hõbekel-
lukest, ega maksa ka üheksatsada marka hõbedat."

Sellist vastust näis Berthold soovivatki, sest ta
jäi rahuldunult istuma, kuna lätlasi läbis rahutus. Vari-
dote tõstis hääldesumina vaigistuseks käe ja ütles ugand
lasile pöördudes:

"Nagu orduvennad, nii ka meie jääme oma nõudmise
juurde ja sellepärast hoidume ühte!"

"Hoidume ühte!" algusid lätlased ja nende välkavad
taprid kerkisid taeva poole.

Saadikud olid ütelnud omad sõnad ja muud ei olnud
neil enam lisada, sest nende mõte ei liikunud kerilauana
nobedasti ega olnud nende keel selleks küllalt paindub
ning libe, olgugi, et saadikuiks läkitati sõnakamaid mehi.

Nüüd hakkas piiskopi sulane säädma võrku:

"Vennad - kõnelen teiega kui vend Kristuses. Jätke
upsakus ja sõge vihavaen. Tooge tagasi, mis õigusega kuu-
lub meile ja võtke vastu ristiusu ike, siis tahame teid
vastu võtta kui kristlasi ja anda ristiusu õnnistust ka
teile, et võiksite koos meiega kiita Jumalat, kes sigitab
teie karja ja viljastab teie põldu."

Vaikides istusid ugandlased, neid oli rabanud selli-
ne ülbus, millele nad algul ei osanud leida parajat vas-
tust. Kuid preester Henrik pidas seda meeste kõhklemiseks,
pidas alistumise tunnuseks ja ta hakkas lisama oma kõnele
hoogu:

"Laske endid ristida, teie kangekaelsed uskmatud, heitke tulle oma väärjumalad ja olge meiega üks süda, üks hing Kristuses," ja ta tegi enese kohal ristimärgi.

Kuid need olid tulena põletavad ja vihale virgutavad sõnad, mis sundisid saadikuid ütleva:

"Varidote, mis kohtleid meid kui alatuid koeri? Tulime siia kui vabad mehed, sina aga saadad meile papi vastu. Kas sinu kofas peavad vabad mehed olema selle kristlasest-koera kiusata?"

"Jumal nuhelgu teid kangekaelseid pagaraid!" hüüdis Henrik vihast pilku taevale tõstes.

"Minu kodu on kristlaste kindel kants!" kostis Vari-dote.

"Veljed - nüüd läheme!" ja saadikud tõusid nagu üks mees.

"Ootame oma veiseid ja vilja!" kisasis lätlased.

"Kui päike on kolmandat korda tõusmas, siis olgu röövitud vära või üheksasada marka hõbedat Võnnus!" ütles Berthold kuivalt.

"Päike tõuseb ja läheb looja, aga meie ei too teile ei vilja, veiseid, orje ega hõbedat," oli saadikute üks-meelne vastus.

"Toome siis vägisi!" hüüdis Russin ja viibutas oda.

"Toome vägisi!" karjusid lätlased.

"Eks tulge!" kostsid saadikud ja viibutasid nüüd omakorda ode.

"Rüüstame külad, põletame karupää maha!" ähvardati.

"Karukihv on mürgine ja selle löödud baav ei pa-rane iial!" vastasid upsakad ugandlased.

Veelkord välgutati vastamisi vardaid, veelkord üteli ähvardusi, ja siis tõttasid ugandlased saduldama hobuseid.

Ja ometi seisab kogu elutarkus ja karjäär paksus nahas. Kui raha lähed laenama, siis nori ja mangu nii-palju kui jõuad, inimene viimaks tüdineb sinust ja lae-nab juba sellepärast, et sinust raha saada. Ja ei siin tähenda üheksa väljaviskamist midagi - kümnendal korral jumal teab mis asjaoludel, võib sulle öm ikka veel naeratada.

Omi mehi.

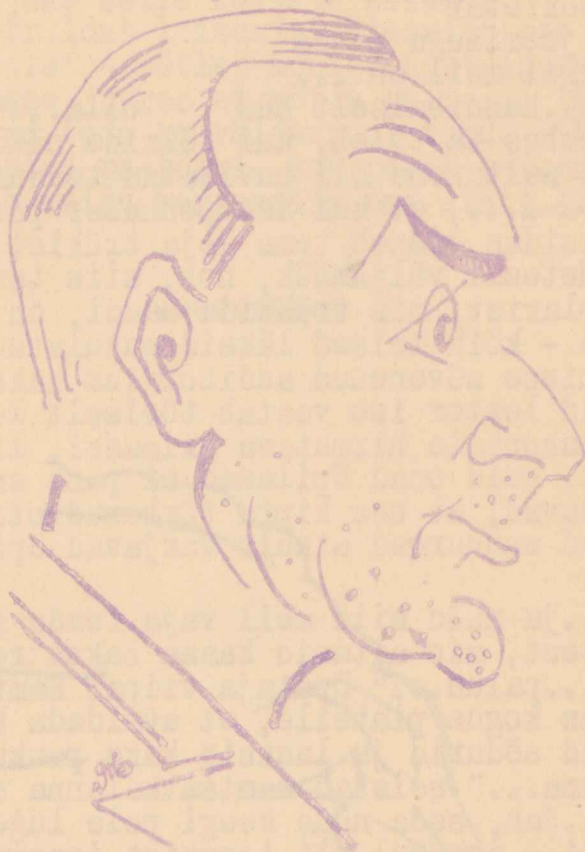
Rahvas räägib, et Videviku viimases klassis olevat üks inglane Edward Palm loe (edwɔ:d pa:m). Eks naiskaasvõitlejad selle eksootika pärast teinudki temast kooli kireva õpilaskogu uhkuse.

Viktor Tatar

Meie ilusamaid tunde.

"Surmakell" kõliseb... Algab suur rahvaste rändamine - kära ja askeldus klassis, viimased jumalagajatud koridoris. Kuid optimistlikumad õpilased - need, kes arvavad, et õppida pole kunagi hilja - juba on leidnud üles oma istekohad ja lehitsevad nüüd ägedalt raamatuid. Siis avaneb klassiuks ja viimased rändajad süüdlaste nägudega poevad vähe kohmakalt sisse. Nende kannul astub atlaste

Poiss, kes pressib.

Oli õpiaasta esimese veerandi hinnangnumbrite järgi viimane mees klassis. Nüüd sirutab juba keskmisist õpirasist mööda.

ki istuda.

Tund läheb segana edasi. Opetaja käib rahulikult pehmel sammul edasi-tagasi, pöörab vahel vastu kõnetooli, vaatab kella, liigub ta taipake üles ja jutustab siis jälle häätatlikult, rahulikult häälel saksa seltskondlikust elust revolutsiooni ajastul.

Ja klass? - Klassis valitseb jõululaupäevane rahu.

"...see üldine prassimine..." mis nüüd iseloomustab seda aega saksa äri- ja seltskondlikus elus, ...e-e-e... kajastub ka tolle aja saksa kirjanduse perioodilistes väljaannetes. Siin on näiteks üks luuletus, mis teataval määral võib huvi pakkuda."

Opetaja võtab kaasatoodud raamatukogust ühe, avab selle juba varemalt märgitud kohalt ja tõlgib:

"Äriline depešid...

e-e...meid ei ärrita,

Õpetaja tõstab oma raamatukogu sülle, lükkab klassi ukse lahti ja jääb selle kõrvale seisma.

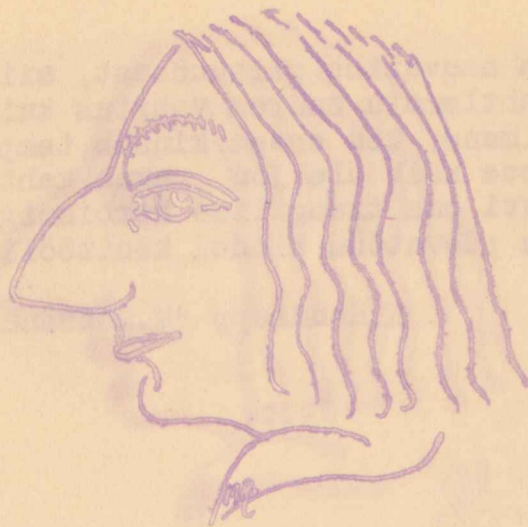
"Nüüd korraldab liikumist klassist ots koolimaja alumisele korrale" - mõtleb mõnigi austunukaist klassis, kuid inimene ukse juures ei mõtle sellele: ta teab, et õpilased vajavad teda ka väljaspool tunde - kes ei leia raamatus ülesantud päätükki, kes pärib täiendavaid selletusi, kes tahab muidu kergendada oma alati koormatud õppuri südant.

oooooooooooo

Psühholoogiline vormel.

"Kui me sirkli kahe otsaga puudutame õrnalt kaht kehaotsa, siis saame ruumitaju."

Ega see karikatuur pole ikka midagi muud kui norimise asi küll. Siin ta nüüd on.
Ja "inõmene" olgu muud kui rahul ja "vakka".

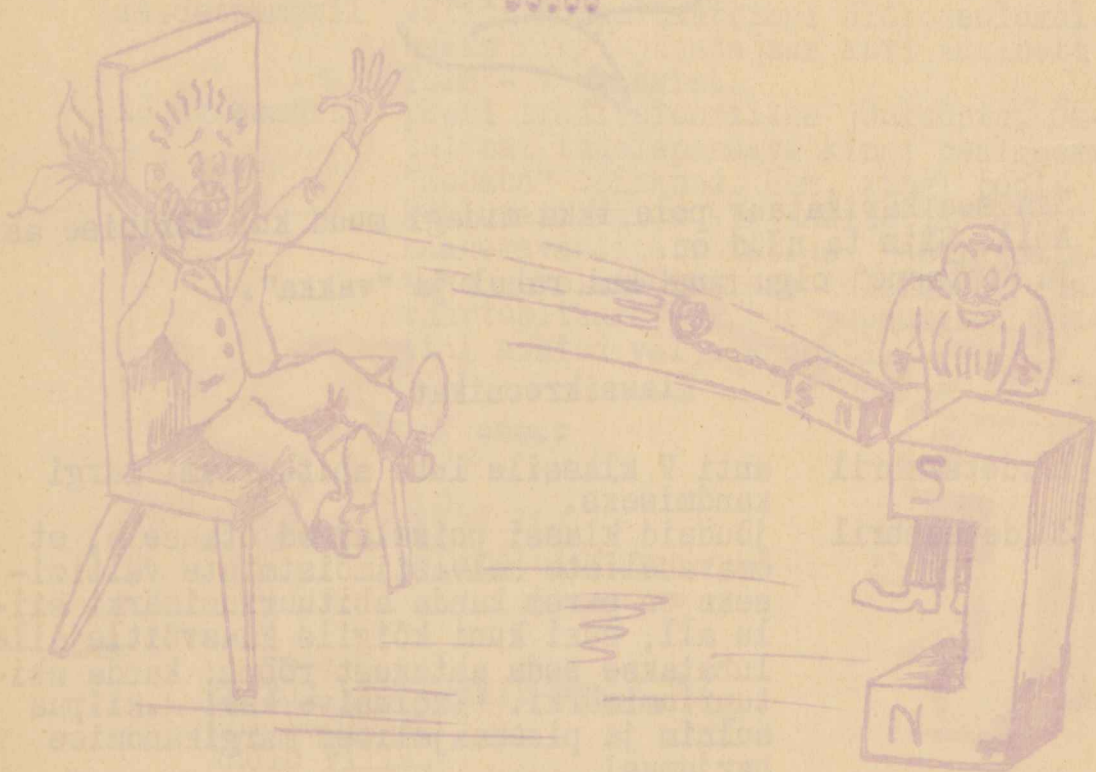
Klassikroonikat.

- 19.detsembril anti V klassile luba abituriumi märgi kandmiseks.
- 20.detsembril jõudsid klassi poisslapsed otsusele, et omavaheliste halvastimõistmiste vältimiseks on parem kanda abituriumimärki siilu all, seni kuni kõigile kaasvõitlejatele lubatakse seda ahtarest rõõmu: kanda abituriumimärki. (Exclusive ksv! R.Kiipus sulnim ja pikemaajalisem märgikandmise harjumus).
- 21.dets.1934 / 6.jaan.1935 tegi klassirahvas mõnusat pühadeuinakut ja une vahel maitses pühade verivorsti ja tangukäkki. Muist rahvast käis kinos Caplini naermas.
- 7.jaanuaril selgus, et klassi perest olid kaotsi läinud ksv! ksv! Paron, Marks ja Päriste.
- Muida on aga kõik vana viisi: ksv! Rezold tuleb igapäev kooli parasjagu nii, et jääb hiljaks, inglise keele õppimishoole sisu on "nothing" ja õhtusöögi saavutamise vahenditest esikohal püsivad nobedad jalad.

Kui hinnata saavutise seisukohast, siis laitmatu pöpsisaun on kahtlemata suurem väärtus kui murjaläinud tempel. Ent inimene, kes enese kiusab templi ehitamiseks, isegi kui see käib üle jõu, pakub kahtlemata suuremat sisulist huvi oma traagilise heroismiga kui vilunud ja oma väikeses päevatöös kindel käsitööline.

R. Raudsepp "M. Metsamark..." lhk. 67

99999

Püüsika arstiteaduses.

Toimetajad: Ed. Kippel (päätoimetaja), Ad. J. Toom (tegevtoimetaja), Ed. Palm (talituse juht), G. Kallling (illustreerija) ja R. Kolberg (propagandajuht).

